

faa meget fremtræder med Hensyn til de her omtalte Skoler. Jeg har i disse Dage følt dette, idet jeg har skullet faste en Lærer, og jeg har maattet betale denne Mand med 130 Rd. mere, end jeg forrige Aar maatte give, hvilket altsaa for en Skole, der holder 2 Lærere, just ikke er et saa ganske ubetydeligt Tillæg, og dette Forhold maa jo absolut føles ved enhver af disse Skoler, hvor Lærerens Dygtighed mere end ved faste Skoler har Indflydelse paa Skolens Eksistens, og dette vil jo medføre Trang til større Tilskud. Med Hensyn til Thingets Garant for Anvendelsen af disse Penge da maa jeg gjøre opmærksom paa, at Thinget har den allerbedste Garant deri, at Skolerne gaae og gaae stadigt; thi de kunne ikke vedblive at gaae, naar de ikke udfolde stor Dygtighed. Ingen vil betale saa store Udgifter for at have en Søn paa en Skole, hvor der ikke læres og undervises med Kraft og Alvor. Disse Skolers hele Eksistens beroer ene og alene paa deres egen Dygtighed, og den Dygtighed skal jo komme ene fra Læreren; de kunne ikke som andre Skoler vedblive at gaae, enten de udrette Noget eller ikke, deri ligger Garantien for Beløbets rigtige Anvendelse; men for at gjøre det maa Skolen have dygtige Lærere, og dem kan man, som sagt, ikke faae for godt Kjøb. Det er det Hensyn, jeg fremfor Alt lægger til Grund for anbefalingen af dette Endringsforslag. Naar nu den ærede Indenrigsminister mærkeligt nok ved et Forslag som dette har fundet det nødvendigt at optræde som Ordfører for Kultusministeren, hvilket Kultusministeren efter min Anskuelse slet ikke behøvede, og ved den Leilighed har talt om Rigsdagens Laas og om Ministerens Laas, da troer jeg, at de forrige Møders Afstemninger afgive et Beviis for, at Rigsdagens Laas ikke har været saa vanskelig at aabne; men naar man ikke seer, at der er en gjensidig Imødekønnen, naar Tabellen er om at aabne Ministerens Laas til Fordeel for en saa talrig Klasse i Samfundet, som denne i sig selv lille Sum skulde komme tilgode, og naar en sliq Ubetydelighed kan møde saa stærk Modstand fra endeel Medlemmer her i Salen, som ogsaa fra Indenrigsministeren, saa vil jo nødvendigtviis den naturlige Følge deraf blive, at Rigsdagens Laas

ikke bliver saa let at lukke op i Fremtiden, som den har været under de sidste, foregaaende Dages Forhandlinger. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (A. Hage) udtalte nemlig i Vaarsmødet, at han for Eftertiden vilde raade Thinget til at bevilge en hver Sum, som blev forlangt til Kunst og Videnskaber, og efter disse Udtalelser, saafremt han vil staae ved sit Ord, kan man jo vente hans Bistand for dette Forslag; thi vel kunne disse Skoler ikke regnes til det Første, nemlig Kunst, men maae kunne indbefattes under det sidste, nemlig Videnskaber, saameget mere som de store Summer, der bleve bevilgede igaar, dog vare til en Anstalt, hvortil ogsaa Lægfolk have Adgang, saa kan den ærede Rigsdagsmand efter hans Udtalelser ikke nægte Forslaget sin Stemme, men derimod understøtte disse Skoler, som bestræbe sig for at udbrede almindelig Folkeoplysning, og at de virkelig gjøre dette og ere stikede dertil, troer jeg, man allerede har kunnet see i den korte Tid, hvori de have bestaaet. Jeg vil derfor meget anbefale Thinget at stemme for dette Forslag, og det saa meget mere, som der ikke kan udgives en eneste Skilling af Summen, uden at Ministeren har en Beretning om, hvorledes det gaaer med den vedkommende Skole, og hvorledes Pengene anvendes. Med disse saa Ord skal jeg tillade mig at anbefale Forslaget til Antagelse.

Sasle: Naar den ærede Kultusminister mod Forslaget har anført, at der ikke fra Skoleraadene er indkommet Forlangender om større Tilskud, end at de kunne opfyldes af den opførte Sum, saa maa jeg dertil svare, at det netop er denne Sums Størrelse, der har havt Indflydelse paa Skoleraadenes Indstillinger; thi de Vedkommende have vidst, hvormange af denne Art Skoler der er, og de have vidst, hvilken Sum Ministeriet havde Raadighed til at udgive til sliqe Understøttelser. De have taget Hensyn til, at naar 5000 Rd. skulle fordeles mellem saa og saa mange Skoler, kunne de ikke stille deres Fordringer saa høit, som de ansaae forønskeligt; idetmindste ere sliqe Drøstringer forebragte mig fra Medlemmer af Skoleraad, hvori der har været andraget om saa